

B **S**

**Créixer implica dedicació,
patiment i esforç.**

**Comencem
quan vulguis.**

Així és el **Compte Expansió Negocis**, pensat perquè autònoms, comerços i petites empreses es facin grans.

• Sense comissions
d'administració i manteniment

• Oferta de TPV en
condicions preferents

• Una targeta de crèdit
i una de dèbit gratuïtes

• Pòlissa de crèdit en
condicions preferents

Reuneix-te amb els nostres gestors, truca'ns al 902 323 000 o entra a bancsabadell.com

El banc de les millors empreses. I el teu.

B **Sabadell**

La commemoració dels 150 anys de la guerra de Secessió, amb l'esclavatge al rerefons, aixeca una forta polèmica al sud dels Estats Units, la regió més desfavorida del país. Hi ha, fins i tot, qui hi veu un paral·lisme amb l'oposició d'alguns estats al president Barack Obama.

La ferida americana encara sagna

A dos quarts de cinc de la matinada del 12 d'abril del 1861, ara fa 150 anys, les bateries de canons de l'exèrcit confederat van començar a bombardejar Fort Sumter, un dels bastions que protegien el port de Charleston, a Carolina del Sud. Des de feia setmanes, l'autoproclamada –feia poc– Confederació d'Estats Americans, presidida per Jefferson Davis, reclamava al govern de Washington que retirés les tropes d'aquest fortí. Lluny de correspondre a la petició, el president Abraham Lincoln, que havia pres possessió del càrrec tot just un mes abans, va anunciar que enviava vaixells de reforç a Charleston. Els confederats van respondre amb foc de morter sobre Fort

Sumter, una acció que va desfermar un sagnant conflicte entre el nord i el sud que va durar quatre anys.

Un segle i mig després, la guerra de Secessió o guerra civil americana continua suscitant polèmica. De fet, fou un trauma molt difícil de superar. Els onze estats que van pertànyer a la Confederació van quedar econòmicament destruïts i molts, 150 anys després de la guerra, encara són a la cua quant a riquesa per cap del país. En el terreny humà, la guerra civil va causar la mort de gairebé 600.000 combatents, en un país que en aquell moment no arribava a 35 milions d'habitants. De fet, de tots els conflictes en què han participat forces dels Estats Units en el curs de la història, la guerra

de Secessió és el que ha deixat un nombre de soldats americans morts més elevat, fins i tot més que la Segona Guerra Mundial. Tanmateix, molt probablement, la ferida més dolorosa, que encara avui dia és oberta, és la de l'esclavatge. Quan es compleixen 150 anys d'aquells fets, als Estats Units encara no hi ha un acord unànime sobre quin paper va tenir l'esclavatge en la guerra. La polèmica, de fet, ja va començar ara fa un any, quan el governador de l'estat de Virgínia, el republicà Bob McDonell, va designar el mes d'abril com el *Confederate History Month*, el mes de l'any que alguns dels estats que van formar part de la Confederació han triat des de fa temps per a honorar els soldats confederats que van perdre la vida en aquella guerra. Si bé els descendents dels combatents commemoren tradicionalment aquell esdeveniment des de fa molts d'anys, a Virgínia la celebració oficial es va instaurar l'any 1994, per bé que el 2002 va ser suprimida arran de l'elecció d'un governador del Partit Demòcrata. Vuit anys després, però, amb l'arribada de McDonell al poder, els republicans de Virgínia han recuperat la celebració. L'escàndol, sigui com sigui, va sorgir perquè en el seu discurs de presentació del Confederate History Month, el governador McDonell va evitar de fer cap menció sobre l'esclavisme, tot i que més tard se'n va disculpar. El governador, com la majoria dels partidaris de les commemoracions dels 150 anys de la guerra civil, consideren que els actes de record contribueixen a fer créixer el turisme a la regió. A Virgínia, de fet, on hi hagué el 60% de les batalles de la guerra, els promotors ofereixen paquets turístics que inclouen rutes pels escenaris de la guerra, amb l'esperança de reactivar el sector en aquest temps de crisi. Sigui com vulgui, en vista dels actes programats pels governs d'alguns dels estats que van formar part de la Confederació, el debat a l'entorn del "fet diferencial" dels estats del sud i de l'esclavisme ha ressorgit amb força.

Millor que no pas ara fa cinquanta anys

Les celebracions pels 150 anys de l'inici de la guerra de Secessió americana seran millors que no les del centenari, que va tenir lloc el 1961, en plena efervescència del moviment pels drets humans capitanejat per Martin Luther King. En aquella ocasió es va intentar que les celebracions fossin populars i d'abast general dels Estats Units. Tanmateix, tot se'n va anar en orris l'abril d'aquell any, quan la comissió del centenari va organitzar una convenció a Charleston, a Carolina del Sud. El problema va sorgir quan la delegació de Nova Jersey va exigir a un participant a la convenció que era negre que dormís en un hotel que separava els blancs dels negres. La negativa del president de la comissió, el general Ulysses S. Grant, va motivar el boicot de la delegació de Nova Jersey a la convenció. Aquell fet va portar la celebració del centenari al fracàs més absolut. A diferència d'aleshores, avui dia els negres americans viuen en una posició molt més igualitària i hi ha hagut un esforç per part del National Park Service, l'organitzador oficial dels actes del 150 aniversari, per incloure tothom en les celebracions.

Recreació de la batalla de Fort Fisher, el 15 de gener passat, a Wilmington, a Carolina de Nord.

Declaració de secessió. “És com celebrar l’Holocaust. Ens van privar dels nostres drets i no ens van tractar com a éssers humans. Reviure-ho amb una celebració no és pas la cosa més correcta”, es queixava Bernard Simelton, president de la delegació d’Alabama de la National Association for the Advancement of Coloured People (NAACP), una organització creada el 1909 per a lluitar pels drets de la comunitat negra dels Estats Units. Simelton feia aquesta declaració, recollida per l’agència Associated Press, poc abans que el dia 20 de desembre se celebrés un sopar de gala a Charleston, a Carolina del Sud, amb els participants vestits com a l’època, per a commemorar la declaració de secessió d’aquest estat, el primer que es va separar, ara fa 150 anys. En canvi, Mark Simpson, membre de l’Associació de Fills de Veterans Confederats de Carolina del Sud, argumentava que, malgrat el rebuig de molta gent, tot plegat forma part de la natura, la cultura i l’herència dels estats del sud. “L’esclavatge és un tema major. Si algú ho nega és que no hi és tot. Ara bé, l’esclavitud no fou l’única ni la més

important causa de la guerra, com es diu”, assegurava a l’agència AP aquest empresari de Carolina del Sud, que diu tenir 32 avantpassats a la seva família que van lluitar en la guerra.

En aquest sentit, els partidaris de preservar l’herència de la Confederació consideren que la defensa del sistema esclavista no fou la raó per la qual els onze estats es van separar el 1861, contràriament a l’opinió de la majoria dels historiadors. “L’esclavitud fou la principal causa de la guerra civil. La política fou important, com també l’economia i els aspectes socials, però si s’analitza a fons, la raó més determinant de la guerra fou l’esclavatge. Va passar que a mesura que la guerra avançava, el govern confederat va canviar d’arguments i ho va focalitzar tot en la qüestió dels drets dels estats, perquè sabia que ni Anglaterra ni cap altre país no donaria suport al sud en una guerra per a salvar el sistema esclavista”, explica Bob Sutton, responsable del departament d’història del National Park Service, l’organisme públic que gestiona els parcs, els monuments i l’herència històrica i cultural dels Estats Units.

El National Park Service ha programat tot d’actes per a enguany, el primer dels quals tindrà lloc el 12 d’abril a Fort Sumter, a Charleston, Carolina del Sud, on fa 150 anys que es van disparar els primers trets de la guerra. Això a banda, durant tot aquest any i els tres següents hi haurà un seguit de recreacions, conferències, obres de teatre i concerts que es faran en alguns dels camps de batalla. Entre aquests actes, n’hi ha que tenen un fort component educatiu, com el congrés d’historiadors que es farà el mes de juliol vinent a Manassas, a l’estat de Virgínia, on el 1861 tingué lloc la primera batalla important. De fet, segons James Marten, president de l’Associació d’Historiadors de la Guerra Civil Americana, ha faltat molta pedagogia a l’hora d’explicar les causes del conflicte. “Les motivacions constitucionals no haurien provocat la guerra si no haguessin estat contaminades pel debat de l’esclavatge. Aquesta era una institució importantíssima al sud, tant econòmicament com políticament. Sense l’esclavitud no hi hauria hagut guerra civil”, explicava aquest professor de la

FREDERICKSBURG AREA TOURISM

Recreació d'una batalla de la guerra civil americana, a Fredericksburg, a l'estat de Virgínia.

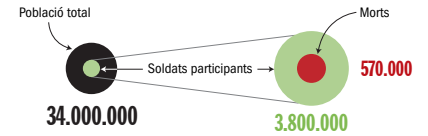
Universitat Marquette de Wisconsin, segons que recollia el diari electrònic *Aol News* no fa gaire.

En una línia semblant, Bob Sutton, historiador del National Park Service, considera que hi ha hagut una tergiversació en la manera com s'ha explicat el conflicte. “El fet més interessant de la guerra civil americana és que, a diferència de la majoria de conflictes, en aquest no ha estat el vencedor que ha controlat la història, sinó que han estat els seguidors del moviment de la Causa Perduda que han aconseguit implantar el seu missatge en el curs del segle XX”, diu. El moviment de la Lost Cause va néixer poc després d'acabada la guerra, de mans d'un grup d'escriptors i intel·lectuals que volien mostrar que les raons que havien portat a la creació de la Confederació eren causes nobles. Els defensors d'aquesta idea, a

la vegada, consideren que la principal raó de la guerra no fou la preservació del sistema esclavista, sinó la reivindicació dels drets dels estats. En vista d'aquesta idea, Sutton assegura que el problema de molta gent és que 150 anys després no volen veure que el 1861 hi havia quatre milions d'esclaus als Estats Units. “Als defensors de les commemoracions els és difícil d'acceptar que els seus avantpassats van lluitar per a protegir el sistema esclavista”, diu Sutton. Per tot plegat, a parer de James Marten, també historiador, la commemoració dels 150 anys de l'inici de la guerra seria una bona oportunitat per a explicar què va passar realment. “Malauradament, no s'ha fet gaire feina respecte a això. La guerra civil ha esdevingut un tema molt local i polititzat. Veient què ha passat no fa gaire a les eleccions –el Tea Party i el debat sobre la sanitat–, em

Pèrdues de soldats americans en les principals guerres

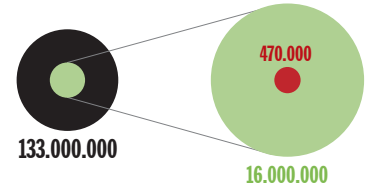
■ GUERRA CIVIL AMERICANA (1861-1865)

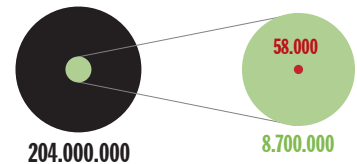
■ PRIMERA GUERRA MUNDIAL (1914-1918)

■ SEGONA GUERRA MUNDIAL (1939-1945)

■ GUERRA DEL VIETNAM (1959-1975)

Font: The United States Civil War Center

fa l'efecte que la manera com es recorda la guerra no canviarà gaire”.

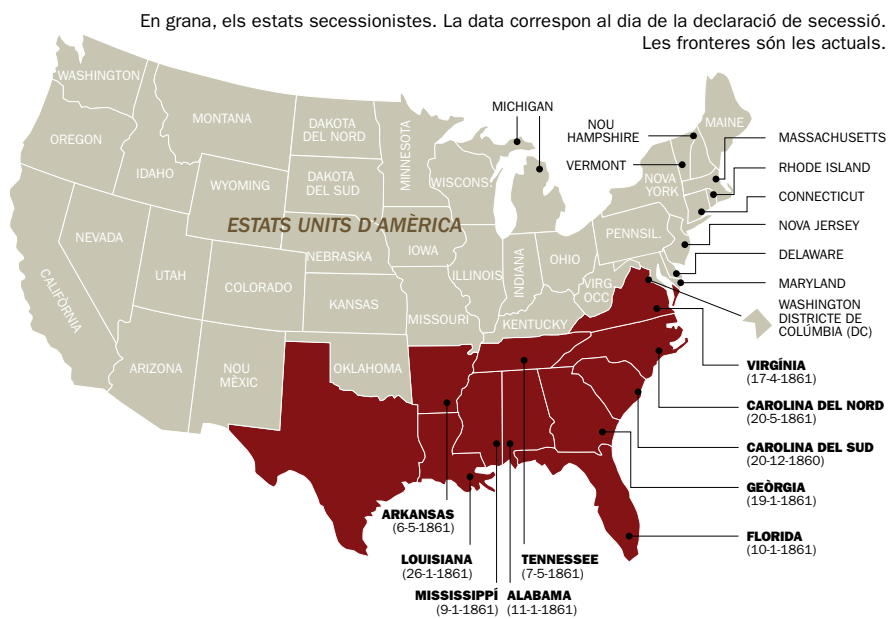
Similituds actuals. La percepció de l'historiador James Marten té a veure amb el fet que a tots els onze estats del sud que foren membres de la Confederació, amb l'excepció d'Arkansas i Carolina del Nord, van guanyar els candidats republicans a les eleccions a governador que s'hi van fer l'any passat. Molts d'aquests republicans són partidaris del Tea Party, el moviment que s'oposa a molts dels projectes del president Barack Obama. Igual com ara fa 150 anys, els estats de l'antiga Confederació rebutgen les normes que els dicten des de Washington, un fet que no deixa de ser sorprenent, com assenyala fa poc Rupert Cornwell, articulista del diari britànic *The Independent*. “El fet més sorprenent de tot plegat és que

el debat sobre la divisió de poder entre el centre i els estats continua existint. No fa gaire un jutge de Virgínia va determinar que el pla de sanitat proposat pel president Obama sobrepassava el poder del govern central. La qüestió dels drets dels estats torna a ser present i implícita en el missatge del Tea Party i en l'hostilitat cap al govern de Washington", explicava aquest columnista, que considera que el sud continua essent una regió amb particularitat pròpia. "El sud se sent diferent, exòtic, per la seva música, pel paisatge, per l'accent dels habitants. Tot i que va perdre la guerra, és la part més patriòtica del país més patriòtic", escrivia Cornwell al *The Independent*.

El debat sobre les celebracions dels 150 anys de la guerra de Secessió americana ha travessat l'Atlàntic i ha tingut ressò a Europa, sobretot a Anglaterra, l'antiga potència colonial que va dominar la major part del territori que avui ocupen els Estats Units. La setmana passada, la publicació britànica *The Economist* analitzava les repercussions que va tenir la guerra sobre els estats del sud i els problemes derivats d'aquell conflicte que encara s'arrosseguen avui dia. Segons aquest setmanari, hi continua havent una gran diferència entre el nord i el sud en termes econòmics. La gran majoria dels estats secessionistes són més pobres que la mitjana de tot el país i continuen basant l'economia en l'agricultura, els productes manufacturats i la mineria. L'exemple més paradigmàtic és l'estat de Mississippí, el més pobre dels Estats Units. L'excepció la constitueixen Virgínia i Carolina del Nord, que tenen un potent sector tecnològic i han reeixit a situar-se entre els primers llocs del país quant a creació de riquesa.

En una línia semblant, coincidint amb la commemoració dels 150 anys de la declaració de secessió adoptada per Carolina del Sud, el diari local *The State* feia balanç de les repercussions que havia tingut aquesta decisió per a aquell estat. Segons aquest diari, la guerra civil va significar en primer lloc una ensulsiada econòmica, perquè la indústria del cotó, que havia donat feina a la majoria de la gent, es va enfonsar completament, i deixà la població negra i la majoria dels blancs més pobres en la misèria. La classe política, al seu torn, també es va

Els onze estats de la Confederació

Baixa Arizona, secessionista

Tot i que no va formar part de la Confederació, Arizona, un estat del sud dels Estats Units, no ha quedat exempt del debat sobre la secessió. En aquest cas, però, interna. Els comtats de Pima, la principal ciutat del qual és Tucson, i el de Santa Cruz, fronterers amb Mèxic, tenen molts punts de divergència amb la capital de l'estat, Phoenix, situada al comtat de Maricopa. Per aquesta raó, han proposat la creació d'un nou estat, el de Baixa Arizona, una idea que, de fet, té l'origen a mitjan segle XIX. A hores d'ara, les autoritats dels comtats de Pima i de Santa Cruz planegen d'organitzar una recollida de signatures per a demanar a Phoenix la secessió.

transformar: la guerra va eliminar l'elit que havia governat durant generacions. En el terreny religiós, el conflicte va menar a la divisió de les diverses esglésies, sobretot entorn de l'esclavitud. Avui dia l'Església Baptista continua dividida, malgrat que el 2009 la convenció baptista del sud va demanar perdó per haver

defensat el sistema esclavista. Sigui com vulgui, un dels arguments que fan servir els partidaris de transferir poder del govern federal cap als estats és que gran part de la gestió de l'economia i de les infraestructures de Carolina del Sud, com ara ports, autopistes, programes socials i més, depenen directament del govern de Washington.

Per tot plegat, el debat sobre el secessionisme dels estats del sud continua ben viu als Estats Units. Una enquesta feta per l'empresa de sondatges Harris Poll entre 2.500 persones més grans de 18 anys residents a tots els Estats Units va mostrar que un 47% del total són partidaris de la designació del Confederate History Month; un percentatge que puja fins al 57% si els enquestats són blancs que viuen en estats que van formar part de la Confederació. Quant a la conveniència de commemorar els 150 anys de la guerra de Secessió, els percentatges a favor són del 42% i el 45% respectivament. Així mateix, preguntats sobre la conveniència de fer onejar la bandera dels estats confederats, el 39% del total ho veuen bé, com també el 51% dels blancs residents en estats del sud. Sense ser dades conclouents, aquesta enquesta il·lustra el grau de divisió que encara hi ha als Estats Units amb relació al record de la guerra civil.

Xevi Camprubí